

T.A. Zajkowski

"L'épiscopat dans l'Église : réflexion sur le ministère sacerdotal", Paul Anciaux, Bruges 1963 : [recenzja]

Studia Theologica Varsaviensia 4/1, 370

1966

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Paul Anciaux: L'épiscopat dans l'Église. Réflexion sur le ministère sacerdotal, Bruges 1963, str. 111.

Autor określa Kościół jako społeczność ludzi odkupionych, którzy czynnie biorą udział w zbawczym dziele Chrystusa. Specjalny stosunek wobec Chrystusa zajmują biskupi: reprezentują Go wobec ludu, któremu służą. W takim ujęciu episkopat jest rzeczywistością na wskroś sakramentalną. Wyciągając wnioski z tego stwierdzenia P. Anciaux jest zdania, że kolegalność jest wręcz postulatem tej pośredniczącej funkcji liturgicznej wobec Chrystusa, Ducha Świętego i Ojca oraz Kościoła, w którym jest sukcesja apostołska, jaką posiadają biskupi. Kościół natomiast lokalny ukazuje się — w tej koncepcji episkopatu — jako sakramentalne skoncentrowanie całego Kościoła Chrystusowego. Rozróżnienie między *potestas ordinis* i *potestas iurisdictionis* uzyskuje w takim świetle liturgicznym głębszą treść. Większej też wymowy nabiera stanowisko papieża jako Głowy liturgicznego kolegium biskupiego będącego znakiem i gwarancją jedności Kościoła.

Książka ta, omawiająca posłannictwo Kościoła oraz naturę ministerium jest przyczynkiem dla ruchu ekumenicznego.

Ks. T. A. Zajkowski

Yves Congar OP: Die katholische Kirche und die Rassenfrage, Rechlinghausen 1961, str. 112.

Książka składa się z trzech artykułów posiadających nierówną wartość i niejednakowo opracowanych. Tematem pierwszego artykułu jest Kościół katolicki przed okresem, w którym wyłoniło się zagadnienie rasy, tak jak ją pojmuje współczesny nam rasizm. Artykuł ten jest dobrze opracowany. Y. Congar stwierdza, że podstawy doktrynalne stanowiąc sprzeciwiają rasizmowi: Kościół niezmiennie głosi monogeniczną jedność całego rodzaju ludzkiego oraz godność natury ludzkiej w ogóle. Tymczasem rasizm nabiera charakteru pseudoreligii. Burzy on istotne wartości chrystianizmu zaprzeczając przede wszystkim miłości bliźniego. Autor podaje część praktyczną i historyczną. Według niego korzenie rasizmu sięgają początków kolonizacyjnego imperializmu. Y. Congar przytacza na poparcie swego twierdzenia bullę Pawła III z r. 1537 potępiającą kolonializm i dzieło Franciszka de Vitorias „*De Indis*”. Nie wspomina jednak, że ten sam Paweł III, podobnie jak Klemens VII, Paweł IV, Pius V i Grzegorz XIII zabraniali przełożonym zakonnym pod grozą nieważności ślubów zakonnych na przyjmowanie kolorowych kandydatów do zakonów. Zakaz ten został zniesiony dopiero przez papieża Aleksandra VII. Postępowanie tego rodzaju jest wymownym świadectwem różnicy, jaka zachodzi między ortodoksyjną doktryną a życiem nie zawsze z nią zgodnym lub nie właściwie wyciąga-